



זוהר היומי

זוהר שמות – דף כ"א ע"ב

פרשת שמות

◆ הקטע מתחיל בדף הקודם (כ"א ע"א) ומסתיים בדף זה ◆

טקסט הזוהר

דִּינָא תֹאכְלוּ בָשָׂר. וּכְתִיב, (במדבר י"א) הַבָּשָׂר עֹדְנָו בֵּין שְׁנֵיהֶם וְאִף יִי' חָרָה בָּעָם. מְשֻׁם, דְּבִין הָעֲרִבִים, דִּינָא דְּמַלְכוּתָא שְׁלִיט. וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם, מְשֻׁם דְּאִקְרִי חֶסֶד הֵהוּא שְׁעָתָא, וּכְתִיב, (תהלים נ"ב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם. וּכְתִיב, (בראשית א') וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם. דְּאִיהוּ מְצַפְרָא.

תרגום לעברית

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, שְׁעַת הַמִּנְחָה הוּא מְשַׁשׁ שְׁעוֹת וּלְמַטָּה. שְׁלַמְדְּנוּ, רַבִּי יִצְחָק אֹמֵר, מֵהוּ שְׁכָתוּב (שמות טז) בֵּין הָעֲרִבִים תֹאכְלוּ בָשָׂר וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם? בֵּין הָעֲרִבִים, שְׁהִיא שְׁעַת הַדִּין, תֹאכְלוּ בָשָׂר. וּכְתוּב הַבָּשָׂר עֹדְנָו בֵּין שְׁנֵיהֶם וְאִף ה' חָרָה בָּעָם, מְשֻׁם שְׁבִין הָעֲרִבִים, דִּין הַמַּלְכוּת שׁוֹלֵט. וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם, מְשֻׁם שְׁאוֹתָהּ שְׁעָה נִקְרֵאת חֶסֶד, וּכְתוּב (תהלים נב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם. וּכְתוּב (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם. שְׁהוּא מְהַבְקָר.

רבי תנחום אומר, דא סומק, ודא חוור. סומק: בין הערפים. דכתיב, (שמות ט"ז) בין הערפים תאכלו בשר. וחורא: בצפרא. דכתיב, ובבקר תשבועו לחם. רבי יצחק אומר, כתיב, (שמות י"ב) ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל בין הערפים וגו'. דהוא שעתא למעבד דינא. רבי יהודה אומר, ילפינן משני כבשים שבכל יום, האחד מתקרב כנגד מדת החסד, והב' כנגד מדת הדין.

תרגום לעברית

רבי תנחום אומר, זה אדם וזה לבן. אדם - בין הערפים, שכתוב (שמות טז) בין הערפים תאכלו בשר. ולבן בבקר, שכתוב ובבקר תשבועו לחם. רבי יצחק אומר, כתוב (שם יב) ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל בין הערפים וגו', שהיא שעה לעשות דין. רבי יהודה אומר, למדנו משני כבשים שבכל יום - האחד מתקרב כנגד מדת החסד, והשני כנגד מדת הדין.

טקסט הזוהר

ואמר רבי יהודה, מהו דכתיב, (במדבר כ"ח) את הכבש האחד תעשה בבקר, ולא כתיב את הכבש הראשון, אלא את הכבש האחד, מיוחד, כנגד מדת החסד. דבכל מקום, שני, לא נאמר בו כי טוב.

תרגום לעברית

ואמר רבי יהודה, מהו שכתוב (שמות כט) את הכבש האחד תעשה בבקר, ולא כתוב את הכבש הראשון? אלא את הכבש האחד, מיוחד, כנגד מדת החסד. שבכל מקום, שני, לא נאמר בו כי טוב.

רבי תנחום אמר, לפיכך, יצחק תקן תפלת המנחה, שהוא כנגד מדת הדין. אמר רבי יצחק, מכאן, (ירמיה ו') אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב. כי פנה היום: זה מדת החסד. כי ינטו צללי ערב: שכבר גבר מדת הדין. אברהם תקן תפלת שחרית, כנגד מדת החסד.

תרגום לעברית

רבי תנחום אמר, לפיכך יצחק תקן תפלת המנחה, שהיא כנגד מדת הדין. אמר רבי יצחק, מכאן (ירמיה ו') אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב. כי פנה היום - זה מדת החסד. כי ינטו צללי ערב - שכבר גבר מדת הדין. אברהם תקן תפלת שחרית כנגד מדת החסד.

טקסט הזוהר

תנו רבנן, בההיא שעתא דעאל משה לטורא דסיני, מאי טעמא אתגלי ליה בשלהובי אשתא, דהוא דינא. אמר רבי יעקב (נ"א כעין) כען שעתא הוה (שעתא) גרים. ר' יוסי אמר, כלא לחד גזעא אשתרשא. כתיב, ויבא אל הר האלהים חרבה. וכתוב, (דברים ט') ובחרב הקצפתם את יי'. וכתוב, וירא מלאך יי' אליו בלבת אש מתוך הסנה. מתוך שהם עתידים להיות פסנה, כהאי דכתיב, (ישעיה ל"ג) קוצים כסוחים באש יצתו.

תרגום לעברית

שנו רבותינו, באותה שעה שעלה משה להר סיני, מה הטעם התגלה לו בשלהבות אש שהוא דין? אמר רבי יעקב, (כעין) כעת השעה היתה (השעה) גורמת. רבי יוסי אמר, הכל לגזע אחד משתרש. כתוב ויבא אל הר האלהים חרבה, וכתוב (דברים ט') ובחרב הקצפתם את ה'. וכתוב וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה. מתוך שהם עתידים להיות פסנה, כמו זה שכתוב (ישעיה לג) קוצים כסוחים באש יצתו.

אמר ר' יהודה, מכאן למדנו, רחמנותו של מקום על הרשעים, דכתיב, והנה הסנה בוער באש, לעשות בהם דין ברשעים, והסנה איננו אוכל, (לעשות) אין בהם כלליה. בוער באש, על כל פנים רמז, לאש של גיהנם. אבל הסנה איננו אוכל, להיות בהם כלליה.

תרגום לעברית

אמר רבי יהודה, מכאן למדנו רחמנותו של מקום על הרשעים, שכתוב והנה הסנה בוער באש - לעשות בהם דין ברשעים. והסנה איננו אוכל - [לעשות] אין בהם כלליה. בוער באש - על כל פנים, רמז לאש של גיהנם. אבל הסנה איננו אוכל - להיות בהם כלליה.

טקסט הזוהר

דבר אחר וירא מלאך יי' אליו בלבת אש. מאי טעמא למשה בלבת אש, ולשאר נביאים לא. אמר רבי יהודה, לאו משה כשאר נביאים. דתנן, מאן דקריב לאשא ביה אתוקד, ומשה קריב לאשא ולא אתוקד. דכתיב, (שמות כ') ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלהים. וכתיב, וירא מלאך יי' אליו בלבת אש מתוך הסנה.

תרגום לעברית

דבר אחר וירא מלאך ה' אליו בלבת אש, מה הטעם למשה בלבת אש ולשאר הנביאים לא? אמר רבי יהודה, אין משה כשאר הנביאים. ששנינו, מי שקרב לאש, בה נשרף, ומשה קרב לאש ולא נשרף, שכתוב (שמות כ) ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלהים, וכתוב וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה.

טקסט הזוהר

רבי אבא אמר, האי דמשה, אית לאסתכלא ביה בחכמתא עלאה, על מה כתיב, כי מן המים משיתיהו. מאן דאתמשך מן מיא, (דינא עילאה) לא דחיל מנורא. דתנא אמר רבי יהודה, מאתר דאתגזר משה, לא אתגזר בר נש אחרא. אמר רבי יוחנן, בעשרה

דְּרָגִין (ויקרא רפ"ב) אֲשֶׁתְּכֶלֶל. דְּכָתִיב, (במדבר י"ב) בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא. וְלֹא נֶאֱמָן בֵּיתִי. זָכָאָה חוֹלְקִיהָ דְּבַר נָשׁ, דְּמָרִיהָ אֶסְהִיד כְּדִין עָלָיו.

תרגום לעברית

רבי אבא אמר, זה של משה, יש להסתכל בו בחכמה עליונה על מה כתוב כי מן המים משיתהו. מי שנמשך מן המים, [דין עליון] לא פוחד מאש. ששנינו, אמר רבי יהודה, ממקום שנגזר משה לא נגזר איש אחר. אמר רבי יוחנן, בעשר דרגות נתקן, שכתוב (במדבר יב) בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא. וְלֹא נֶאֱמָן בֵּיתִי. אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שֶׁל הָאִישׁ שְׁאֲדוֹנוֹ מַעֲיֵד עָלָיו כֶּה.

טקסט הזוהר

אמר רב דימי, והא כתיב (דברים ל"ד) וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. וְאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, בְּיִשְׂרָאֵל לֹא קָם, אֲבָל בְּאוֹמוֹת הָעוֹלָם קָם, וּמִנּוּ בִלְעָם. אָמַר לִיה, וְדַאי שְׁפִיר קְאָמְרַת, אֲשֶׁתִּיק. כִּד אָתָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, אָתּוּ, שְׁאִילוּ קָמִיהָ הָאִי מְלָה.

תרגום לעברית

אמר רב דימי, והרי כתוב (דברים לד) וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. וְאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, בְּיִשְׂרָאֵל לֹא קָם, אֲבָל בְּאוֹמוֹת הָעוֹלָם קָם, וּמִיָּהוּ? בִלְעָם. אָמַר לוֹ, וְדַאי יִפָּה אֲמַרְתָּ. שְׁתַּק. כְּשָׁבָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, בָּאוּ וְשְׁאִלוּ לְפָנָיו דְּבַר זֶה.

טקסט הזוהר

פתח ואמר, קוטיפא דקרנטי, אתערבא באפרסמונא טבא חס ושלום. אלא, ודאי כה הוא, באומות העולם קם, ומנו בלעם. משה עובדוי לעילא, ובלעם לתתא. משה, אשתמש בכתרא קדישא דמלכא עלאה לעילא. ובלעם, אשתמש בכתרין תתאין דלא

קדישין לתתא. ובההוא גוונא ממש כתיב, (יהושע י"ג) ואת בלעם בן בעור הקוסם הרגו בני ישראל בחרב. ואי סלקא דעתך יתיר, זיל שאיל לאתניה. אתא רבי יוסי, ונשק ידוי, אמר, הא חמידא (נ"א חמרא) דלבאי נפק לבר.

תרגום לעברית

פתח ואמר, אשכול של זפת, יתערב באפרסמון טוב? חס ושלום! אלא ודאי כך הוא, באמות העולם קם, ומיהו? בלעם. משה מעשיו למעלה, ובלעם למטה. משה השתמש בכתר המלך העליון שלמעלה, ובלעם השתמש בכתרים תחתונים לא קדושים למטה. ובאותה צורה ממש כתוב, (יהושע יג) ואת בלעם בן בעור הקוסם הרגו בני ישראל בחרב. ואם עולה על דעתך יותר, לך שאל את אתונו. בא רבי יוסי ונשק ידיו. אמר, הרי החמדה (היין) שבלבי יצא החוצה.

טקסט הזוהר

דהכא משמע, דאית עלאין ותתאין, מינא ושמאלא, רחמי ודינא, ישראל ועבודת כוכבים ומזלות. ישראל, משתמשין בכתרין עלאין קדישין. עבודת כוכבים ומזלות, בכתרין תתאין דלא קדישין. אלין דימינא, ואלין דשמאלא, ועל כל פנים, מתפרשין נביאי עלאי מנביאי תתאי. נביאי דקודשא, מנביאי דלאו דקודשא.

תרגום לעברית

שפך משמע, שיש עליונים ותחתונים, ימין ושמאל, רחמים ודין, ישראל ועובדי כוכבים ומזלות. ישראל משתמשים בכתרים עליונים קדושים - עובדי כוכבים ומזלות בכתרים תחתונים לא קדושים. אלה של ימין, ואלה של שמאל. ועל כל פנים נפרדים נביאים עליונים מנביאים תחתונים, נביאי קדש מנביאים שלא מקדש.

אמר רבי יהודה, כגוונא דהנה

תרגום לעברית

אמר רבי יהודה, כמו שהיה משה נבדל מכל הנביאים בנבואה קדושה עליונה, כך היה בלעם נבדל משאר הנביאים ומכשפים בנבואה לא קדושה למטה. ועל כל פנים משה היה למעלה, ובלעם למטה, וכמה דרגות ודרגות מפרידות ביניהם.

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) — © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס – שימוש לא מסחרי – שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):

creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.